

SZTEhírek > Hírachívum > 2018. Június

Amerikai bíró és ügyvéd is oktatta a szegedi egyetem hallgatóit és az itteni jogászokat

2018. június 19.

Gyakorlatorientáltság és a nemzetköziesítés jellemzi a Szegedi Tudományegyetemen a jogi képzést is. Ez az állítás nem csupán az SZTE céljainak meghatározása, hanem a „messziről jött vendég”, például az Amerikai Egyesült Államokból érkezett bíró személyes tapasztalata is. A tudománynak a büntetőeljárásbeli szerepéről, az SZTE ÁJTK Bűnügyi Tudományok Intézete programjairól a New York-i büntetőbíróval és szegedi vendéglátóival beszélgettünk.

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

– „Jön az igazi vádalku: majdnem olyan lesz, mint a filmekben. Aki beismer, olcsóbban megússza” – olvastam a magyarugyved.blog

(http://magyarugyved.blog.hu/2017/03/23/jon_az_igazi_vadalku_majdnem_olyan_lesz_mint_a_filmekben) oldalon egy bejegyzést. Mit taníthat a magyar büntetőeljárásban eddig ismeretlen jogintézményéről az itteni jogászoknak egy amerikai bíró? – kérdeztük Frank J. LaBudát, New York állam bíróját, aki ügyvéd kollégájával, John Kelly-vel együtt kurzust tartott a Szegedi Tudományegyetem joghallgatóinak és magyarországi ügyvédek, bírák, ügyészek számára szervezett workshopokon vett részt.

– **A szegedi egyetem szervezésében kerekasztal-beszélgetést tartottunk bírák és ügyészek részvételével.** A téma a vádalku volt. Tudom, hogy Magyarországon ez egy új jogintézmény lesz, viszont nálunk, az Amerikai Egyesült Államokban több száz éve ismert és alkalmazott jogintézmény, ugyanakkor nap mint nap problémák merülnek fel például az eljárás tisztességével, vagy épp a

helyességével, jogszerűségével kapcsolatban. Elmondtam, én milyen problémákkal szembesülök, ezért remélem, hogy **a magyarul egyezség elnevezésű jogintézménnyel kapcsolatban** kevesebb probléma merült fel.

– A **2018. július 1-jétől érvényes büntetőeljárás törvény egyik nagy előrelépése az egyezségi eljárás**, ebben a formában nincs korábbi szakmai tapasztalatunk. Ezért kértük LaBuda bíró urat, hogy ossza meg velünk az évszázados amerikai bírói és ügyvédi tapasztalatot a hazai gyakorló jogászok, vagyis ügyészek, bírák, ügyvédek számára is hasznosítható módon – tette hozzá az a programot koordináló *Fantoly Zsanett*, az SZTE ÁJK Bűnügyi Tudományok Intézete egyetemi docense.

– *Rekordnak számít, hogy – az interneten elérhető egyik cikk szerint – „11 ezer 250 évnyi börtönbüntetésre (http://www.life.hu/kult/20150915-a-vilagtortenelem-leghosszabb-bortonbuntetesei-darron-bennalford-anderson-allan-wayne-mclaurin.html) ítelték Oklahomában 1994-ben Darron Bennalford Andersont, amiért több szexuális bűncselekményt, nemi erőszakot, többrendbeli lopást, rablást és emberrablást sikerült rábizonyítani”. Mi a magyarázata annak, hogy az emberi várható élettartamnál jóval hosszabb időszakra szóló és nem „életfogytig tartó” börtönbüntetést szabnak ki a bűnözőkre azokban az amerikai államokban, ahol nincs halálbüntetés?*

– A szövetségi büntetőjog az alapja, hogy minden államban léteznek hosszú szabadságvesztéssel büntetendő cselekmények. A bírói kar és a jogrendszer szellemisége azt diktálja, hogy **a legsúlyosabb bűnesetek elkövetői sohase kerülhessenek szabadlábra**, hogy ne vehessenek részt hasonlóan súlyos cselekedetekben. **A bíró célja**, másodlagos hatásként **az elrettentés**, és ezek a számok büntetési tételként ilyenek. Döntése meghozatalakor a bíró egyik szempontja, hogy mennyire volt kegyetlen, kirívó, súlyos az adott bűncselekmény. A büntetés kiszabásakor **a bírónak a közérdekre is figyelemmel kell lennie**, vagyis mérlegelnie kell, hogy mi szolgálja jobban a közösséget. Itt meg kell említenem, hogy nem minden esetben a bíró állapítja meg ezeket a számokkal is kifejezhető büntetési tételeket, mert egy-egy adott államban jogszabály írja elő, hogy adott tartamú szabadságvesztést vagy halálbüntetést kell kiszabnia a bírónak. Tudni kell azt is, hogy a rekordhosszúságú szabadságvesztést, mint büntetést nem minden amerikai államban alkalmazzák, például New Yorkban és Kaliforniában sincs. Ellenben Texasban ismert és alkalmazott büntetés **a halálbüntetés**, amely **jelenleg összeegyeztethető az USA alkotmányával**, bár folyamatosan támadják, folyamatosan kezdeményezik, hogy kimondják a halálbüntetés alkotmányellenességét, kiváltképp a kegyetlen büntetésre és bánásmódra hivatkozással.

– A hazai jogászok hivatásrendek képviselői számára is hasznosítható, ha megismerik egy amerikai bíró álláspontját: a tudomány eredményei – például a genetikai minták vizsgálhatósága – miként változtatják meg a büntetőeljárást, milyen új kérdéseket vetnek föl?

– A DNS felfedezése sok szempontból forradalmasította a büntetőeljárást. **Számos olyan bűncselekményt sikerült felderíteni és bizonyítani, amelyet a tudomány új eredményei nélkül nem lehetett volna megoldani.** E fordulat a védelem szempontjából is fontos, mert a magukat ártatlannak vallók esetében ártatlanságukat lehetett bizonyítani. **Ám a büntető igazságszolgáltatásnak ez az új bizonyítási formája új kérdéseket és dilemmákat is felvetett:** ilyen például a DNS megbízhatóságának, az alkalmazott módszerek biztonságának a kérdése, illetve az, hogy talán túlértékelik az ilyen jellegű bizonyítékokat – mondta *LaBuda*, aki elárulta: eddigi praxisa során több ügyben is *John Kelly* járt el védőként. Így aztán ha a szegedi egyetemi programban olyan kérdés merült föl, például a bűnügyi védelem kérdéskörében, ami ügyvédi szempontú megközelítést is igényelt, akkor átadta a szót *John Kelly*-nek. Tapasztalata szerint ez az oktatói módszer a hallgatóságot is jobban leköti.

– Vendéglátóitól, az SZTE Bűnügyi Tudományok Intézete munkatársaiktól tudom, hogy először oktattott a Szegedi Tudományegyetemen, bár Magyarországra nem először utazott. Az utóbbi tíz évben sok előadást tartott New Yorkon kívül, így Nyugat-Afrikában, Szerbiában, Szlovéniában, Moldáviában is. Miért tartja fontosnak, hogy a világ más országaiban is megismertesse az amerikai jogrendszert?

– Huszonöt éve gyakorló bíróként és több mint 40 éve dolgozom a büntető igazságszolgáltatásban, ügyészként is tevékenykedtem. Fontosnak tartom, hogy **az amerikai jogrendszert, illetőleg a büntetőjog egyes intézményeit megismertessem más államok joghallgatóival**, illetve a világ legkülönbözőbb tájain dolgozó **gyakorló jogászokkal**.

– Hogyan találta meg a szegedi egyetemet az USA-beli New York államból érkezett bíró?

– Levelezés útján, kollégák ajánlása alapján kerestem fel az SZTE Állam- és Jogtudományi Kar dékánját, *Balogh Elemért* és a Bűnügyi Tudományok Intézetét vezető professzort, *Karsai Krisztinát*, akivel további együttműködésről is tárgyaltunk – árulta el *LaBuda*.

– Évente legalább egyszer igyekszünk biztosítani a szegedi hallgatók számára, hogy Amerikából érkezett jogászoktól tanulhassanak. A 2017/2018. tanév különösen szerencsés abból a szempontból, hogy szeptemberben *Stephen C. Thaman* professzor összehasonlító büntető eljárásjogi szemináriumot tartott: egy hét alatt 24 órában, míg áprilisban *Frank J. LaBuda* bíró urat is sikerült megnyerni előadóként. Innovatív folyamatként indult az intézet vezetőjének, *Karsai Krisztina* professzornak a **„büntis portfólió” programja**, ami **integráltan és koncentráltan kínálja a külföldi előadók bevonását a szegedi joghallgatók képzésébe**. De külföldi kapcsolataink nem korlátozódnak amerikai szakemberek meghívására, hiszen 2018. június végén és július elején **török és német összehasonlító jogi szemináriumot tartunk**, két évente szeptemberben, így 2018-ban is a **tíz európai ország**

büntetőjogi professzorainak részvételével rendezünk International Week of Criminal Law címmel kongresszust – villantotta fel a külföldi kapcsolatok összefüggés-rendszerét a programok koordinálásba bekapcsolódó *Lichtenstein András* PhD-hallgató.

– Az SZTE ÁJTK hallgatói közül magyar és külföldi – a Gateway program révén Kínából érkezett, valamint az Erasmus programokban résztvevő angol, finn, német, spanyol, török – diákok és doktoranduszok is részt vettek, hasznosították az előadásain elhangzottakat (<http://www.juris.u-szeged.hu/karunkrol/esemenyek-hirek/amerikai-vendegeloadok>). A Bevezetés az USA jogrendszerébe című előadása után kérdezhettek például az eskütszéki eljárás és a bizonyítási eljárás szabályairól. De kérdés, ön milyen hasznos tapasztalatot visz haza, Amerikába Magyarországról?

– **Magyarországon** egyértelműen **jobb a helyzet: itt a gyakorló jogászoknak több idejük van, hogy bekapcsolódjanak az egyetemi képzésbe.** Ez nem jellemző az Egyesült Államokban. Ott kevésbé gyakorlatorientált a képzés – ismerte el az amerikai bíró, *LaBuda*. – Szegedi tapasztalataim alapján sok olyan magyar eljárási forma és sajátosság van, amit megosztok majd az amerikai kollégákkal. Az alapvető különbség, hogy **itt az ügyek nagy száma fejeződik be bírósági tárgyaláson, illetve jóval hosszabb a büntetőeljárások ideje**, mint nálunk. Igaz, **az Egyesült Államokban** sokan kritizálják folyamatosan az amerikai gyakorlatot, mondván: túl gyors! Ugyanakkor az Egyesült Államok büntetőeljárás igazgatási rendszere védelmében el kell mondanom, hogy több tízezer ügy vár megoldásra nap mint nap, és a hatékonyság érdekében gyorsnak is kell lennünk. Amerikában óriási probléma a drog, a bíróság elé kerülő esetek jelentős százaléka a kábítószerhez kapcsolódik. És **a gyorsasággal kapcsolatosan van egy mondásunk: „a késletetett igazság megtagadott igazság”.**

Újszászi Ilona
Fotók: ÁJTK

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

Kövess minket!